

את שם משפחתה קיבלה מבעלה, פרופ' אוריאל רייכמן, דיקן הפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל-אביב. אבל את מעמדה המקצועי כאדריכלית היא רכשה בזכות עצמה, בכוח כשרונה וחריצותה. לזכותה נרשם כבר בין היתר פרויקט מיתחם אולם נגה ביפו וסיומו של פרויקט מגדלי נאמן - פרויקט המגורים היוקרתי ביותר בארץ. בסך הכל נירה רייכמן עושה מה שכל אשה מודרנית עושה - מתמרנת בין נירה האדריכלית, נירה אשתו של... נירה המארכת ונירה כאמא. היא מרשה לעצמה לעתים נדירות להכריז "אני נופלת מהרגליים". רוב הזמן, מטופחת ואטרקטיבית, מוצאת נירה את האיזון הנכון

אשתו בונה

ל קיר חדר
העבודה
שלה תלויות
תעודות
הסמכה של
מוסדות אדריכלות

מהטובים בעולם. התעודה הראשונה מטעם הטכניון נושאת את השם נירה בדאונר (ביילסקי), התעודות האחרות הם על שם נירה סלייד ובתעודה האחרונה היא נירה רייכמן. שמה של נירה פרץ לתודעה הישראלית עם נישואיה לדיקן הפקולטה למשפטים של אוניברסיטת תל-אביב, פרופ' אוריאל רייכמן, אך היא בפירוש לא, אשתו של... והחשיפה שזכתה לה בזמנו, עם נישואיה לפרופ' הפופולרי, העמידה אותה במצב לא נוח.

נירה רייכמן היא גם בפירוש לא אשת חברה, למרות שהיא יכולה למלא את הפונקציה הזו בקלות. היא אשה נאה מאוד, מטופחת, אטרקטיבית, אשר מעדיפה לפתח קריירה מצליחה מאוד כאדריכלית. כאשר הזוג רייכמן מופיע באירועים ציבוריים הם מושכים תשומת לב כללית. אפילו אנשים שאינם יודעים מי הם, מזדרזים תמיד לברר מי הזוג היפה. חוג מכריהם הרחב למד לדעת שמאחורי התדמית היפה יש גם משקל סגולי. פעילותו הנמרצת של פרופ' רייכמן בראש התנועה למען החוקה בישראל גורמת לכך שביתם הפך למין בית ועד, המושך אליו רבים מן המיזמי בציבוריות הישראלית. יש שם הרגשה שבבית זה נעשים דברים חשובים הרבה מעבר לדיבורים גרידא. הבעל אוריאל, מזה - והאשה נירה מזה, עוזרת, מארחת, פעילה. רוח התחדשות שורה על הבית, ובשביל מי שעוסק במקצוע כמו אדריכלות תורמת האווירה לחשיבה יצירתית ונלהבת יותר.

דירה בניו יורק - צבעי תקרה שונים יוצרים אילוזיה אופטית של הפרשים בגובה התקרה

"יש לנו פיד-בק הדדי", אומרת נירה, "המאמץ לחוקק חוקה ולתקן את המשטר בישראל, כפי שמנסה אורי לעשות, מהווה צעד חשוב קדימה וראייה בגדול. במובן שלי, יש כאן הפריה הדדית בתכנון לעתיד, מקביל למה שקורה לי בעבודה שלי. גם אני עושה בתחום הקטן שלי מה שאני יכולה, ומנסה לתקן את מה שדורש תיקון". אם זה היה תלוי בה היא היתה מנסה לתקן, למשל, 95% מן המשרדים המפעלים במדינת ישראל. "מקומות העבודה של רוב העובדים במדינה הם מדכאי פרויות", אומרת נירה והיא יודעת היטב על מה היא מדברת. מאחריה קריירה מצליחה מאוד, בת 10 שנים, בתכנון משרדים, מפעלים ודירות בארה"ב. לדבריה רוב המשרדים בארץ מתוכננים בשלומיאיות, מבלי לקחת בחשבון את סוג העבודה ואת העובדים. "ברור לגמרי שיש קורלציה בין הסביבה שבונים לאדם לבין התפתחותו ותוצאות עבודתו". בתחום גידול הילדים והחינוך, יש לכך הוכחות בדקות בשטח. הרי עוד חז"ל ציינו "בית נאה, אשה נאה וכלים נאים - מרחיבים דעתו של אדם". נירה עבדה בארה"ב עם הנהלות של חברות גדולות שנעזרו ביועצים מתחומי הפסיכולוגיה, הסוציולוגיה ועוד, בכדי לעמוד על האינטראקציה של האנשים העובדים במקום. כך גם נהגה בתכנון בתים לאנשים פרטיים. היא תכננה בית רק לאחר שלמדה להכיר היטב את החיים שיתנהלו בו. "לעתים היו גם מצבים שהשאלות שלי הביכו אנשים. שאלות כמו הרגלי רחצה, קימה בבוקר, אירוח ותכנון משפחה. היום אנשים קונים שטח ולפעמים מרגישים כמו אורחים בבית שלהם".

התפתחות זאת בקריירה של נירה חפפה, פחות או יותר, את המפנה החדש שחל בענף הבנייה בניו יורק. בתחילה, כאמור, היה מצב העסקים בכך הגדול בשפל חמור. אנשים לא רצו להשקיע בנכסים. אבל ראש העיר החדש, שנכנס אז לתפקיד הקים ועדת-הצלה ציבורית אשר העבירה, בין היתר, החלטה כי כל יום אשר ירצה לשפץ מיבנים בניו יורק יהיה פטור משלום מיסים במשך 10 שנים. שם המשחק בענף הבנייה בניו יורק הפך להיות "שיפוצים" ובעזרת סובסידיות משמעותיות המגמה בשוק התהפכה. נסיונה של נירה בעבודה עבור משרד השיכון בארץ עזר לה מאוד להשתלב במשחק החדש - להכניס כמה שיותר חדרים בפחות שטח - והיא פתחה תוך שנה משרד עצמאי. ליד עבודות יוקרתיות, ואפילו נצחונות בתחרויות בין אדריכלים, עבדה בעיקר בשוק השיפוצים.

כעבור כמה שנים נתהפכו שוב היוצרות. עם כניסתו לבית הלבן ביטל הנשיא ריגן, כבר ביומו השני בתפקיד, את הסובסידיות שאישר קודמו, הנשיא קרטור, ועיריית ניו יורק לא יכולה היתה להמשיך לגלות נדיבות לב כה רבה בנושא המיסוי. הדבר פגע בענף השיפוצים אבל ענף נכסי הדלאנידי בניו יורק כבר היה בתנופה חזקה, שלא נעצרה. מחירי הבניינים והדירות, שהרקיעו שחקים בשנים האחרונות בעיר, מעידים על תנופה זו. אגב, תמריץ חשוב לכך תרמו גולים אירנים, שהשקיעו בנכסי דלאנידי, ועוד יותר מכך משקיעים יפנים הרוכשים במזומן כל רכוש אמריקני אפשרי.

נירה, שנישאה בינתיים לעו"ד יהודי אמריקני מצליח, איירה סלייד, עבדה חזק בעסקי שיפוץ, שיפור, החייאת בתים ושימור בניינים. אך היא המשיכה להרגיש זרה באמריקה. "החגים היו התקופות הקשות ביותר. הייתי מסתובבת בבית (והבית היה פנטהאוז מהמם שתיכננה בעצמה במנהטן במקום הכי הכי בעולם העסקים) עם שיממון בלב ודמעות בעיניים. בעלי לא היה מבין אפילו על מה ולמה הגעגועים האלה".

הניסיון הרב שהביאה איתה מארה"ב, בתחום תכנון מגורים יוקרתיים, בצד שיקום שכונות ושיפוץ משרדים, עומד להיות מיושם כעת בישראל. נירה נבחרה לעשות את הפנייה הסופי בתכנון הפרויקט המתעתד להיות היוקרתי ביותר במדינת ישראל - פרויקט הבנייה של מגדלי נאמן, הממוקם דרומית לקאנטריקלאב של תל-אביב וליד פרויקט בנייה יוקרתי אחר סי.אנד.סאן. לנירה ניסיון רב בתכנון פרויקטים בסדר גודל ענק. אחד מהם הוא מגדלי היוקרה שבנתה חברת ברנוביץ, באורלנדו, פלורידה. בפרויקט של מגדלי נאמן יהיו כל החידושים האחרונים הנהוגים בשוק הבנייה האמריקני, שהוא שוק המקפיד על רמת בנייה ואיכות חומרים. במגדלים אלה, שבעה במספר, יכניסו, לדברי נירה, את שכלולי המאה ה-21. אביזרי הביטחון האלקטרוניים; מיגון ברמה בינלאומית; דלתות בפתיחה מגנטית; ערוצי קשר לכל העולם, משידורי טלוויזיה, לווינים, שידותי פקס, טלקס וכי. המגדלים יהיו בני 14 קומות, וכל אחד מהם יצופה בשיש בצבע שונה. בכל מגדל יהיה לובי כשל בית מלון מפואר, ובו אפשר יהיה לארוח ולהגיש כיבוד, מבלי להזמין את הארוחים הביתה. בלובי יהיה גם בנק ושורת תנויות, שישרת את צורכי דיירי הבית, כולל משרד שיספק להם כרטיסי נסיעה לחו"ל, לקולנוע ולתיאטרון, משלוחי פרחים ועוד. מקומה של בריכת השחיה לא ייפקד כמובן, מהתכנון המפואר, ובנוסף לה רופא צמוד לבניין ושירותי לימוזינות לעיר.

לנירה ניסיון רב גם בעסקי שיפוצים ולא מכבר היא סיימה לתכנן את מתחם אולם נגה, יפן, ששופץ וחדש עד לבלי הכר. בעצם את כל הקריירה שלה חייבת נירה לעסקי השיפוצים, שבהם המריאה בניו יורק. כשהיא הגיעה לכרך הגדול, בסוף שנות ה-70, היתה ניו יורק בתקופה של פשיטת רגל. גם מצבה האישי לא היה טוב יותר. נירה, שגמרה בהצטיינות את הטכניון וקודם לכן את הריאלי - ילדה טובה ויפה חיפה - היתה נשואה למשפטן עדי בראונר. לזוג נולדו שני בנים, אולם הצעיר בהם, דני, נפטר בגיל שנתיים, ממחלה חשוכת-מרפא. הטרגדיה הקשה גרמה למשבר משפחתי ולאחר מות הפעוט נפרדו בני הזוג. נירה נסעה, עם הבן הבכור, גדי - היום חייל - למצוא את דרכה מחדש בניו יורק, כשהיא מצוידת במכתבי המלצה חמים מהפרופסורים שלה בטכניון.

אחד ממכתבי המלצה אלה הוביל אותה אל אלי עטייה, ארכיטקט ישראלי מצליח שעבד בתפקיד בכיר בחברת פיליפ ג'ונסון. עטייה יעץ לה במקום להתחיל מיד לעבוד, להתכונן קודם כל לבחינות ההסמכה המסובכות, הנדרשות כדי לעבוד כארכיטקט בניו יורק. נירה עשתה כעצתה וניגשה לסידרת המבחנים הקשים. בסיבוב הבחינות האחרון ניגש אליה בחור, הציג את עצמו כעובד בחברת אדריכלים בניו יורק, והציע לה פגישה עם הבוס שלו. פגישה זו היתה לנירה תחילת הדרך. תוך זמן קצר היא מונתה לראש צוות של 5 אדריכלים והחלה להתמקם בנככי עולם הארכיטקטורה של ניו יורק.

השהות הממושכת שלה בחו"ל והוריה החולים בארץ גרמו לה לבקר בישראל לעתים תכופות ביותר. באחד הביקורים היא החליטה שזהו זה. הרצון לחזור לישראל, שהתבשל אצלה כבר זמן רב, קדם עוד וגידים. נירה ארזה את החלטתה לחזור בנייר צלופן צבעוני, עטוף בדמותו של פרופ' אוריאל רייכמן, גרוש מבוקש ודיקן הפקולטה למשפטים. הקשר בין שניים אלה ממש התבקש מאליו. הם נראים כמו כפפה ליד, והם גם מרגישים כך.

פרויקט יוקרתי